

PROGRAMMANUS

PRODUCENT: LENA GRAMSTRUP OLOFGÖRS

PROJEKTLEDARE: HELEN RUNDGREN

BESTÄLLNINGNUMMER: 102517/RA7

SKAPELSEMYTER

FADER KORP

En inuitisk skapelsemyt

Av: Lena Gramstrup Olofgörs

Berättare: Sten Ljunggren

Musik: Gabriella Hansson

LENA GRAMSTRUP OLOFGÖRS (Inledning till programmet)

I Alaska och på Grönland är vintrarna långa och mörka och att berätta historier har man gjort under alla tider. Inuiterna som bor här har flera berättelser om den svarta korpen, för korpen är en av de allra viktigaste andarna. Myten om Fader Korp handlar om hur himlen och jorden skapades.

(Musik)

Han satt på huk i mörkret när han plötsligt vaknade till och upptäckte sig själv. Han famlade. Allting runt honom låg i mörker och han kunde inte se någonting. Det han gjorde var helt och hållet utan mening, helt tillfälligt. Han förstod inte vad han var för någon och vad det var han skulle göra.

Han visste inte var han var och hur han hade kommit till, men han andades och hade liv. Han levde.

(Ljud av lera)

Med sina händer trevade han runt och kände sig för. Hans fingrar rörde vid.. leran. Allt var lera.

Han lät fingrarna röra sig över leran och han hittade sitt ansikte. Han kände på sitt ansikte och kände att han hade en näsa och ögon och en mun. Han kände också att han hade armar och ben, precis som vi har.

I pannan kände han en hård knöl, en liten hård knöl som satt mellan ögonen. Han visste inte varför den var där. Han sjönk ner i sina tankar. Nu förstod han att han var en varelse, en fri varelse. Någon som inte satt ihop med allt som var runt honom.

Då kröp han över leran. Långsamt och försiktigt. Han ville veta var han var. Plötsligt kände hans fingrar en avgrund, alldeles framför sig. Han stannade. Han visste inte längre hur han skulle fortsätta. Han tog en bit av leran och kastade den. Han lyssnade. Han ville höra när leran nådde

botten. Men han hörde ingenting så han rörde sig bort från avgrunden.

Han hittade en liten h rd sak. Han tog upp den mellan sina fingrar och grävde ner den. Han visste inte varför han gjorde det. Men han gjorde det.

(Flaxljud från vingar. Sparven)

Han satt stilla i det djupa mörkret som omgav honom, och visste inte vad som var vad.

Då hörde han ett sus i mörkret. En liten lätt varelse landade på hans hand. Med sin andra hand kände han att den var mjuk med fjädrar och den hade vingar, en näbb och två s m  nakna ben med s m  fötter.

Det var en sparv! Den var här före honom! Den hade kommit mot honom i mörkret och rört sig kring honom. Det var sparven som var runt honom hela tiden men han hade inte märkt det innan han rörde vid den.

Han hade fått sällskap! Han blev mindre rädd nu och kravlade modigt över marken och kom tillbaka till stället där han grävt ner någonting. Det hade blivit en buske! Det han grävt ner hade slagit rot och börjat växa. Leran som förut varit naken hade nu blivit täckt med buskar och gräs.

Men han kände sig ensam. Så han tog lera och formade en figur som liknande honom själv. Sen satt han på huk och väntade.

(Ljud från varelse)

Så fort den nya varelsen blev levande började den gräva i marken med sina händer. Den var verkligen inte lugn, den

grävde och grävde utan stopp. Den var inte som han själv. Den nya varelsen var ilsken och våldsam. Han gillade den inte. Därför tog han den och släpade den till avgrunden och slängde ner den - den elaka anden.

(Ljuden från varelsen försvinner)

Efter det kröp han tillbaka till trädet som han planterat och så märkte han att det fanns fler träd. Det var träd efter träd. Det hade blivit en hel skog. Han kände med handen över grenarna och han kände doften. Men han kunde inte se någonting.

(Sparven)

Han fortsatte krypa för han vågade inte gå i mörkret och den lilla sparven följde honom. Han hörde vingslagen, den var med honom hela tiden.

(Vingslag)

Han kände vatten på alla håll och förstod att han var på en ö. Han ville veta mer. Därför bad han sparven att ta reda på vad som fanns i djupet, i avgrunden. Sparven flög iväg och var borta mycket länge.

(Musik)

När den kom tillbaka fick han veta att djupt där nere fanns ett nytt land som precis börjat skapas.

Han ville själv ta sig till det nya landet. Han bad sparven sätta sig på hans knä, då kunde han känna på den lilla fågeln för att undersöka hur den var skapt. Han upptäckte hur sparven kunde hålla sig stilla i luften med vingarna. Den svävade. Vingar. Då tog han kvistar från träden och

satte fast på ryggen och i samma stund började fjädrar växa ut på hans kropp och knölen i pannan växte och formades, förändrades och blev nu en näbb! (Trumpet)

Nu kunde han flyga precis som sparven! Tillsammans flög de iväg ner i avgrunden. Han ropade: Krax! Krax! Han var nu en svart fågel och gav sig själv namnet Fader Korp!

Landet de kom ifrån kallade han Himlen. Det var lika långt till himlen som det är idag, så när de kom fram var de helt utmattade. De flög omkring.

(Ljud av att de flyger)

(Träd och växter som växer. Musik)

Här var det lika mörkt och öde som i himlen så än en gång planterade han växter. Fader Korp och sparven flög från ställe till ställe och snart var hela marken täckt av skog. Han kallade det nya landet för Jorden. När hela jorden var täckt av växter så ville Fader Korp skapa människan. En del säger att han gjorde som i himlen men andra menar att det var en ren händelse. Vilket skulle vara ännu mera konstigt än om han hade gjort det med vilja och mening.

Fader Korp rörde sig omkring i mörkret på jorden och fortsatte att plantera örter och blommor då han upptäckte några frökapslar, som han inte visste om sen tidigare. Han kände närmare på dem och tänkte öppna en. (Duns!) Då hoppade det ut en människa ur fröet! (Ljud från människan) Den var vacker och nästan fullvuxen. Fader Korp blev så förvånad att han drog in näbben (Trumpetljud) och i sin förvirring blev han lik en människa. Han rörde sig skrattande fram till den nyfödda människan.

- Vem är du och var kommer du ifrån?

- Jag kommer från frökapseln. Jag ville inte ligga kvar där längre så jag tryckte mina fötter mot hålet och hoppade ut. Fader Korp skrattade (Kärleksfullt).

- Du, du är en konstig figur. Jag har aldrig varit med om något liknande.

Och så skrattade han igen.

- Jag har själv planterat den här frökapseln och visste inte vad som skulle komma ut ur den.

(Musik)

Så kom den första människan till. Och senare skapade Fader Korp många andra människor.

(Fågelvispling, djurläten)

Efter det skapade han alla björnar, rävar, renar, vargar, sälar och valar och fåglar och alla andra djur. Alltid tillsammans med sparven.

Men det var inte lätt att leva på jorden för allt låg i mörker. När människorna skulle jaga fick de lyssna efter björnarnas brummande och sälarnas snörvlande. Fåglarna sjöng och trädens blad rasslade, vågorna hördes mot kusten. Men ingen såg någonting.

Alla famlade i mörkret och det var inte lätt att leva.

(Sparven)

Fader Korp kallade på den lilla sparven.

- Du var här före mig. Du vet kanske mer. Flyg ut och ta reda på om det finns något som gör så att människorna kan se.

Sparven var borta länge. Så länge att Fader Korp undrade om sparven skulle komma tillbaka.

(Vingslag. Sparven)

Då plötsligt hörde han vingslag i luften och så kände han sparven på sin hand. I näbben hade sparven en eldsten och den gav han till Fader Korp.

(Musik glitter)

Fader Korp tog en bit av eldstenen och kastade upp i luften. Ett starkt ljus spred sig över jorden och Fader Korp kunde för första gången se alla människor och djur, havet och landet med alla växter. Han blev så glad över allt det vackra han såg. Sen tog Fader Korp det som var kvar av stenen och kastade upp mot himlen. Det slog ut ett glitter och glittret blev till stjärnor.

När allt var klart och jorden var färdig samlade Fader Korp alla och sa:

- Jag är er far. Mig får ni aldrig glömma.

Sen flög han upp i himlen.

(Trumpetmusik)

Så skapades himlen och jorden och det är på det här sättet som alla människor och djur kom till. Men först kom korpen och till och med före honom kom den lilla sparven.